

N:o 11.

Ank. till Riksd. kansli den 21 mars 1899, kl. 2 e. m.

Utlåtande, med anledning af väckt motion om anvisande af medel för betäckande af förlust, uppkommen för entreprenörerna vid uppförandet af riksbankshus i Karlstad.

I en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 102, har herr *G. Jansson* i Krakerud, med hvilken herr *O. Anderson* instämt, föreslagit, 1:o) att Riksdagen behagade medgifva, att till betäckande af den förlust, som entreprenörerna för uppförandet af riksbankshus i Karlstad, byggmästarne *C. A. Johansson* och *C. A. Resare*, åsamkat sig genom nämnda bygge, finge af riksbankens medel anvisas 9,594 kronor 16 öre, samt 2:o) att nämnda belopp måtte utbetalas på tid, som Riksdagen, sedan bankoutskottet efter inhemtadt yttrande af herrar fullmäktige i riksbanken derom afgifvit förslag, ville bestämma.

Ifrågavarande motion är på följande sätt motiverad:

»Sedan Riksdagen år 1895 anvisat till uppförande af egen lokal åt riksbankens afdelningskontor i Karlstad ett belopp af 68,000 kronor, hvaraf 13,000 kronor till inköp af en tomt med derå befintliga uthuslägenhet samt 55,000 kronor till den egentliga bankbyggnaden, så afslöts samma år, efter offentlig täflan, kontrakt om byggnadens uppförande för nyssnämnda belopp med byggmästarne *C. A. Johansson* och *C. A. Resare*. Bankbyggnaden blef af dem i september månad år 1897 öfverlemnad till riksbanken.

»Byggnadsföretaget har emellertid för de båda entreprenörerna vållat en hardt när ruinerande förlust i följd deraf, att efter kontraktets under-

tecknande arbetslöner och pris å materialier redan våren 1896 sprungo upp med 10 à 20 procent. Till bestyrkande af nämnda uppgift bifogas såsom bilagor A och B två intyg, det ena utfärdadt af kontrollanten vid byggnadsarbetet och det andra af en trävaruhandlande. Förlusten har enligt en af sakkunnige män verkställd granskning af förutnämnde byggmästares bokföring i hvad den rör uppbyggandet af riksbankshus i Karlstad under åren 1896—1897 uppgått till 9,594 kronor 16 öre. Berättelse om nämnda granskning skall öfverlemnas till det utskott, till hvilket denna motion varder remitterad.

»Enär denna förlust uppkommit, utan någon felräkning å entreprenörernas sida, såsom följden af en allmän prisstegring, så synes billigheten kräfva, att Riksdagen håller entreprenörerna skadeslösa för ifrågasvarande förlust, som eljest på ett betänkligt sätt hotar deras ekonomiska existens.

»Efter det Riksdagen år 1895 beslutit uppförande af egen byggnad för riksbankens afdelningskontor i Karlstad, synes den meningen hafva allmänt gjort sig gällande, att riksbankens afdelningskontor i orterna böra förses med egna lokaler. Beslut om uppförande af flera sådana byggnader hafva nemligen under de följande riksdagarne fattats. Men det egendomliga dervid är, att städse relativt högre belopp, än för riksbankshuset i Karlstad beräknats, vare sig byggnaderna afsetts uteslutande för vederbörande afdelningskontors räkning eller tillika för uthyrning åt andra statsinstitutioner, exempelvis post- och telegrafverken.

»Sålunda anvisades år 1896 till inköp af en tomt för riksbankshuset i Örebro 50,000 kronor. Riksdagen år 1897 beviljade till inköp af tomter: i Kalmar 35,000 kronor, i Luleå 16,000 kronor och i Gefle 45,000 kronor. Samma års Riksdag anvisade till nybyggnad i Örebro 80,000 kronor samt till tomt och nybyggnad i Mariestad 101,000 kronor, hvartill ytterligare vid sistlidna års riksdag beviljades 18,000 kronor. Under år 1898 anvisade Riksdagen: för inköp af en tomt i Falun alternativt 25,000 kronor eller 30,000 kronor; för uppförande af en riksbanksbyggnad i Kalmar 140,000 kronor, för den händelse att nöjaktigt aftal komme att träffas med post- och telegrafverken om inrymmande i byggnaden af lokaler för dessa verk, eller ock, om sådana aftal icke komme till stånd, 70,000 kronor; samt för inköp af en tomt i Karlskrona 20,000 kronor och för byggnad af bankhus dersammastädes 70,000 kronor, hvarvid särskildt en höjning af anslaget med 15,000 kronor från 55,000 kronor till 70,000 kronor motiveras dermed, att prisstegring å materialier och arbete inträffat.»

Till stöd för uppgiften om den entreprenörerna tillskyndade förlustens belopp hafva vid motionen fogats tre särskilda, af byggnadskunniga

personer utfärdade intyg, hvarjemte till utskottet inlemnats en specifikation öfver kostnaden för uppbyggande af det ifrågavarande huset, hvilken specifikation grundats på de af entreprenörerna förda böcker med stöd af fakturor, qvitton, dagsverkslistor och fraktsedlar m. m. Af specifikationen framgår, att nettoutgifterna uppgått till följande belopp, nemligen:

för materialier och arbete å dem	kr. 39,206: 61
» arbetslöner m. m.	» 24,407: 75
» frakter m. fl. omkostnader	» 3,766: 72
	<u>kr. 67,381: 08.</u>

Deremot hafva entreprenörerna haft följande inkomster:

entreprenadsumman	kr. 55,000: —
för öfverarbeten och räntor »	1,760: 58
» såld materiel	» 1,026: 34
	<u>kr. 57,786: 92</u>

hvidan förlusten således skulle utgöra: kr. 9,594: 16
såsom ock i motionen uppgifvits.

Fullmäktige i riksbanken hafva, efter anmodan att afgifva yttrande öfver motionen, inkommit med skrifvelse i ärendet af den 23 sistlidne februari och vid densamma fogat ett af Karlstadskontorets styrelse, enligt anmodan, afgifvet utlåtande, hvari styrelsen anført bland annat, att styrelsen vitsordade det till stöd för motionen åberopade förhållande, att, sedan kontraktets uppgörande och byggnadens påbörjande, en ganska betydande prisstegring inträdt å såväl materialier som arbetslöner, till följd hvaraf styrelsen också ansåge det otvifvelaktigt, att arbetet icke kunnat utföras för den kontraherade summan, utan vållat entreprenörerna förlust, om hvilken storlek styrelsen dock icke kunde göra någon beräkning.

För egen del hafva fullmäktige anført, att det visserligen af utlåtandet från kontorsstyrelsen samt af de företedda intygen syntes framgå, att entreprenörerna å berörda byggnadsföretag gjort förlust, men då entreprenörerna, efter i vederbörlig ordning utbjuden entreprenad, åtagit sig utföra arbetet i fråga med dervid förenad risk, samt icke någon naturtilldragelse eller annan dermed jemförlig omständighet föranledt förlusten, hade fullmäktige, med särskildt afseende på svårigheten att tillförlitligt beräkna densamma, ansett sig icke kunna för sin del förorda motionärens förslag, helst ett bifall till detsamma framdeles vid blifvande byggnadsföretag för riksbanken lätteligen kunde framkalla anspråk på dylik godtgörelse.

På de af fullmäktige sålunda anförda skäl får utskottet hemställa,

att herr G. Janssons i Krakerud ofvanberörda motion ej må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 21 mars 1899.

På bankoutskottets vägnar:

J. JOHANSSON.
